

Výber z rozhodnutí slovenských súdov vo veciach ochrany hospodárskej súťaže

Zuzana Šabová

Odbor pre druhostupňové konanie, Protimonopolný úrad Slovenskej republiky¹, externý doktorand na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave²

Príspevok nadväzuje na pravidelné informácie o rozhodnutiach slovenských súdov vo veciach ochrany hospodárskej súťaže. Z rozsudkov Najvyššieho súdu SR (NS SR) stojí za pozornosť rozhodnutie vo veci ochrany pred nezákonným zásahom spočívajúcom vo vykonaní inšpekcie a následných úkonoch, kde súd formuloval závery k plynutiu lehôt na podanie takéhoto návrhu. Tiež objasnil, ako nahliadať na návrhy, ktoré sa týkajú údajných nezákonných zásahov v čase, keď už úrad vedie vo veci správne konanie. Z rozhodovacej praxe Krajského súdu v Bratislave (KS BA) uvedieme prvý rozsudok vo veci tzv. „kartelu IT Distribútorov“, kde sa súd venoval najmä primeranosti uloženej pokuty. Právoplatné rozhodnutia úradu sú dostupné na webovej stránke úradu³.

The article informs about significant judgments of Slovak courts in competition cases. The Supreme Court delivered a judgment in case, where an inspection and subsequent proceedings before the Office was challenged. The Court clarified how the deadlines for submitting such lawsuits should be understood. Beside this, the Court also ruled on the admissibility of such lawsuits in already ongoing proceedings. The Regional Court in Bratislava gave its first ruling in so called “IT Distribution cartel”. The Court mainly dealt with the question of proportionality of fines. Decisions of the Office, which are legally valid, are published on the Office’s website⁴.

1. NS SR: K prípustnosti návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom (Impa)⁵

Návrhom sa spoločnosť IMPA Bratislava, a.s. domáhala, aby sa úrad zdržal nezákonného zásahu spočívajúceho v nakladaní s dokumentami získanými počas inšpekcie v jej priestoroch, aby NS SR úradu zakázal pri prešetrovaní tieto dokumenty použiť a aby úradu prikázal zničiť ich.

Súd zistil, že návrh bol podaný cca 2 roky odo dňa vykonania inšpekcie⁶. Tiež zistil, že v nadväznosti na predmetnú inšpekciu bolo začaté správne konanie, ktorého je žalobca

¹ Komentáre a názory uvádzané v tomto článku sú osobnými názormi autorky a nevyjadrujú oficiálny postoj inštitúcie, v ktorej pracuje.

² Tento projekt vznikol za podpory Agentúry na podporu výskumu a vývoja, grantu č. APVV – 0158 – 12 (Efektívnosť právnej ochrany hospodárskej súťaže v kontexte jej aplikácie v praxi) a Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

³ www.antimon.gov.sk

⁴ www.antimon.gov.sk

⁵ Rozsudok NSSR z 03.05.2016 4Sžnz/7/2015

⁶ Občiansky súdny poriadok stanovuje 30-dňovú subjektívnu a ročnú objektívnu lehotu pre podanie takéhoto návrhu.

účastníkom. Súd sa v prvom kroku venoval otázke, či sú splnené podmienky konania o nezákonnom zásahu, t.j. či je návrh prípustný. Zdôraznil, že ochrana subjektívnych práv fyzických a právnických osôb zo strany správnych súdov má subsidiárny charakter vo vzťahu k ochrane, ktorú poskytujú orgány verejnej správy. S poukazom na skoršiu judikatúru NS SR⁷ uviedol, že cieľom ochrany podľa § 250v OSP⁸ je ukončenie nezákonného zásahu správneho orgánu, proti ktorému sa fyzická alebo právnická osoba nemôže brániť inými prostriedkami.

NS SR zdôraznil, že OSP upravuje nezákonný zásah s možnosťou pretrvávania následkov. Pokiaľ sa za nezákonný zásah považuje inšpekcia, nemôžu sa podľa NS SR za nezákonný zásah považovať jej dôsledky a nie je možné z toho vyvodzovať právo na podanie návrhu kedykoľvek počas trvania takýchto dôsledkov. NS SR uzavrel, že navrhovateľ sa o vykonaní inšpekcie preukázateľne dozvedel v deň jej vykonania a svoje právo na podanie návrhu v stanovenej objektívnej a subjektívnej lehote nepodal.

Pokiaľ navrhovateľ za nezákonný zásah považoval prehliadanie dokumentov získaných na inšpekcii, aj od tohto momentu už uplynuli zákonné lehoty na podanie návrhu.

Napokon, začatie samotného správneho konania na základe vyhodnotenia informácií získaných na inšpekcii nemôže byť považované za ďalší, samostatný, čiastkový zásah úradu. NS SR poukázal na ustálenú judikatúru NS SR, podľa ktorej začatie správneho konania a jednotlivé úkony v ňom nemôžu predstavovať nezákonný zásah úradu. Správne konanie je spravidla ukončené vydaním administratívneho rozhodnutia, ktoré je preskúmateľné súdom v správnom súdnictve, rovnako ako aj postup predchádzajúci jeho vydaniu. Pokiaľ by sa súd v rámci konania o ochrane pred nezákonným zásahom vyjadroval k vedeniu správneho konania, zasahoval by do právomoci orgánov verejnej správy a tým by dochádzalo k prelínaniu súdnej a výkonnej moci. Súd nemôže nahrádzať rozhodovanie správneho orgánu, tým by bola popretá úloha správneho orgánu⁹.

Rozhodnutie NS SR je konečné, nie je možné voči nemu podať opravný prostriedok.

KS BA: Kartel IT Distribútorov¹⁰

Rozsudok KS BA sa týka rozhodnutia úradu o karteli piatich distribútorov informačných technológií a doplnkového sortimentu¹¹. Podľa rozhodnutia úradu sa títo piati distribútori dohodli na zavedení manipulačného poplatku v sume 1 euro za objednávku. Úrad na základe vykonaných inšpekcií zhromaždil dôkazy vo forme e-mailovej komunikácie, z ktorých vyplynulo spoločné načasovanie zavedenia tohto poplatku, dohoda o jeho výške, ako aj následné monitorovanie dodržiavania dohody. Taktiež, podľa zistení úradu

⁷ Rozhodnutie NS SR 8 Sžz/1/2010, R 43/2011

⁸ Ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku, upravujúce ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

⁹ Rozhodnutie NS SR z 13.11.2012, 3Sžz/2/2012

¹⁰ Rozsudok KS BA 1S 131/2015-146 z 17.3.2016

¹¹ Rozhodnutie úradu, odboru kartelov č. 2014/KH/1/1/2014 z 02.06.2014, potvrdené rozhodnutím Rady úradu č. 2015/KH/R/2/010 z 31.3.2015

si boli účastníci dohody vedomí jej protiprávnosti a snažili sa ju utajiť. Jeden z účastníkov konania neuplatnil dohodu v praxi a manipulačný poplatok neúčtoval, čo úrad v rozhodnutí vyhodnotil ako poľahčujúcu okolnosť, ktorá viedla v jeho prípade k zníženiu pokuty.

Úrad uzavrel, že išlo o dohodu, ktorej cieľom bolo obmedzenie súťaže. Účastníci dohody patrili k významným podnikateľom na danom trhu a teda svojim konaním ovplyvnili jeho podstatnú časť. Napriek tomu, že nedošlo k dojednaniu konečnej ceny tovaru, resp. v tomto prípade služby, ale iba k dojednaniu jednej jej zložky - manipulačného poplatku, malo to vplyv na konečnú cenu poskytovanej služby. Vzhľadom na cenovú citlivosť zákazníkov na tomto trhu aj zdanlivo zanedbateľná výška zavedeného poplatku mohla viesť k preskupovaniu zákazníkov medzi podnikateľmi. Výhodu plynúcu z dohody preto nemožno vidieť len v tom, že jej účastníci mohli bez obáv účtovať zvýšenú cenu služby, aj vo vylúčení súťaže v určitom rozsahu tomto segmente, čo mohlo jej účastníkom v budúcnosti priniesť zisky, ktoré by bez takejto koordinácie nezískali.

Ťažiskovým bodom v konaní pred úradom bola výška stanovených pokút. Úrad vychádzal zo zákonných kritérií, ktoré ďalej objasňuje Metodický pokyn o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužitia dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž¹², vydaný úradom ako iniciatívny materiál. Tento materiál je koncipovaný podľa vzoru Európskej komisie. Úrad vychádzal z tzv. relevantného obratu, t.j. z obratu z predaja tovarov a služieb, ktorých sa obmedzenie súťaže priamo alebo nepriamo dotýka, a to na vymedzenom priestorovom relevantnom trhu. Viacerí z účastníkov konania už počas konania na úrade namietali likvidačnú výšku pokuty.

Všetci účastníci konania podali voči rozhodnutiu žaloby na KS BA. Napriek žiadosti úradu súd nespojil návrhy do jedného konania, ale vedie samostatné konania o návrhoch jednotlivých žalobcov. Prvým z rozhodovaných prípadov bola žaloba žalobcu ASBIS SK, spol. s r.o..

Žalobca namietal ako posúdenie samotného skutku, tak aj určenie výšky pokuty. KS BA sa stotožnil s posúdením dohody tak, ako uviedol úrad, avšak uloženú pokutu považoval za neprimeranú. Poukázal na to, že hoci pokuta má mať represívny charakter a plniť aj preventívnu funkciu, nesmie byť zjavne nezodpovedajúca povahe a závažnosti správneho deliktu. Podľa súdu v konaní nebola preukázaná vyššia miera negatívnych dôsledkov konania žalobcu, preto úradom stanovenú pokutu považoval za neprimeranú okolnostiam prípadu. Pôvodne stanovenú pokutu vo výške 2 062 857,- eur znížil desaťnásobne, t.j. na 206 287,7,- eur.

Úrad sa voči rozhodnutiu KS BA odvolal a vecou sa bude zaoberať NS SR.

¹²http://www.antimon.gov.sk/data/files/396_metodicky-pokyn-o-postupe-pri-urcovani-pokut-v-pripadoch-zneuzivania-dominantneho-postavenia-a-dohod-obmedzujucich-sutaz.pdf